

RAPORT

**z badania ankietowego dot. diagnozy potrzeb i oczekiwań
szkoleniowych kluczowych pracowników instytucji pomocy
i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego
na rok 2021**

Białystok 2021

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Metodologia badania.....	4
2. Analiza wyników przeprowadzonego badania.....	6
3. Podsumowanie wyników badania.....	17
Spis wykresów	21
Spis tabel.....	21

Wstęp

W 2020 r. Województwo Podlaskie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku (Lider) w partnerstwie z Województwem Warmińsko-Mazurskim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (Partner) przystąpił do realizacji projektu pn. „Akademia Pomocy Społecznej”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Osi Priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna Pomoc Społeczna, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Celem projektu jest pogłębienie/doskonalenie kompetencji z zakresu nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej przez 246 pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z makroregionu V, który tworzą województwa: podlaskie oraz warmińsko-mazurskie w okresie od lutego 2020 r. do stycznia 2022 r. W ramach projektu przewidziana jest realizacja łącznie 61 szkoleń 1-dniowych na terenie województwa podlaskiego (31 szkoleń) i warmińsko-mazurskiego (30 szkoleń). Cel projektu zostanie osiągnięty poprzez realizację szkoleń. Grupę docelową projektu stanowią kluczowi pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, czyli osoby świadczące usługi aktywizacyjne i inne usługi społeczne bezpośrednio na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby zatrudnione na stanowiskach takich jak: pracownik socjalny i aspirant pracy socjalnej z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Zakres merytoryczny szkoleń dotyczy nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych wprowadzonych w ustawie o pomocy społecznej oraz zmian wprowadzonych w innych ustawach, dotyczących obszaru pomocy i integracji społecznej.

W 2020 r., w ramach projektu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku zaplanował realizację 15 szkoleń. Ze względu na sytuację epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenieniem się na terenie Polski SARS-Cov-2, wywołującego chorobę COVID-19 i związanym z nią wprowadzeniem obostrzeń, zrealizowano 6 szkoleń pn. „Zmiany przepisów ustawy o pomocy społecznej.” Wzięło w nich udział łącznie 88 kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego.

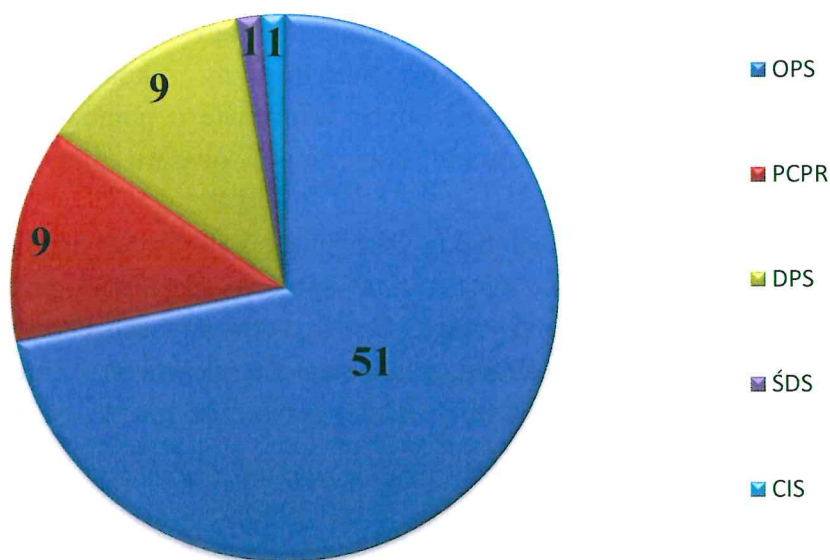
1. Metodologia badania

W celu dokonania diagnozy potrzeb i oczekiwań szkoleniowych potencjalnych uczestników oraz uszczegółowienia tematyki szkoleń, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku zwrócił się do 269 instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego z prośbą o wypełnienie przesłanej drogą e-mailową ankiety. Proces zbierania danych obejmował początkowo okres od 20.01.2021 r. do 29.01.2021 r. Ze względu na utrudniony kontakt z instytucjami pomocy i integracji społecznej termin przesyłania ankiet był dwukrotnie wydłużany, początkowo do 04.02.2021 r., następnie do 11.02.2021 r.

Przeprowadzone przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku badanie dotyczyło diagnozy potrzeb i oczekiwań szkoleniowych kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego na rok 2021. Zastosowaną metodą badawczą było badanie ilościowe zrealizowane przy pomocy kwestionariusza ankiety.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym udział wzięło 71 instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego.

Wykres 1. Liczba instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego biorących udział w badaniu ankietowym

Źródło: opracowanie własne

W przeprowadzonym badaniu ankietowym największą część respondentów stanowiły ośrodki pomocy społecznej (72%). Zdecydowanie mniejszą grupę respondentów stanowiły powiatowe centra pomocy rodzinom (12,6%) oraz domy pomocy społecznej (12,6%). Najmniej odpowiedzi uzyskano od środowiskowych domów samopomocy (1,4%) oraz centrów integracji społecznej (1,4%). Pomimo podejmowania prób kontaktu oraz wydłużenia

terminu przesyłania ankiet, kluby integracji społecznej, dzienne domy Senior+, kluby Senior+, ośrodki wsparcia doraźnego dla bezdomnych oraz placówki opieki całodobowej nie wzięły udziału w badaniu. Związane jest to z brakiem zatrudnienia kluczowych pracowników w niektórych z nich lub brakiem ich zainteresowania proponowanymi obszarami tematycznymi szkoleń.

Zastosowany w badaniu kwestionariusz ankiety składał się z metryczki, dotyczącej danych kontaktowych danej instytucji pomocy i integracji społecznej oraz dwóch pytań. Pierwsze z nich dotyczyło wskazania liczby kluczowych pracowników poszczególnych instytucji pomocy i integracji społecznej. Brzmiało ono w sposób następujący: ***Proszę wskazać liczbę kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej tj. osób świadczących usługi aktywizacyjne i inne usługi społeczne bezppośrednio na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby zatrudnione na stanowiskach takich jak: pracownik socjalny (w tym: starszy specjalista pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, główny specjalista będący pracownikiem socjalnym) i aspirant pracy socjalnej.*** Drugie pytanie dotyczyło wskazania liczby kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznych zainteresowanych poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń oraz ich potrzeb i oczekiwań związanych ze szkoleniami. Brzmiało ono następująco: ***Jakimi obszarami tematycznymi szkoleń byłiby Państwo zainteresowani (proszę wskazać liczbę kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej zainteresowanych udziałem w danym szkoleniu)?*** Do wyboru podano 14 zakresów tematycznych:

- 1) Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.
- 2) Szkolenia dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów.
- 3) Zmiany dotyczące środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.
- 4) Zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.
- 5) Realizacja działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych) grupa docelowa programu.
- 6) Zmiany przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności.
- 7) Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia

dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.

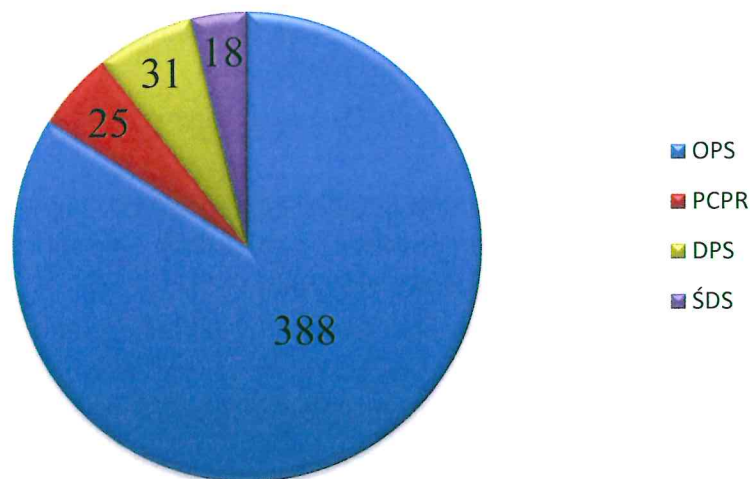
- 8) Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.
- 9) Program „Posiłek w szkole i w domu” – aspekty prawne realizacji.
- 10) Program „Opieka 75+”, - możliwość uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym.
- 11) Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.
- 12) Działania wynikające z Rządowego Programu Dostępność Plus.
- 13) Prawne aspekty działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo-Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych.
- 14) Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej- nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.

oraz miejsce na podanie innych propozycji szkoleń dotyczących nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych wprowadzonych w ustawie o pomocy społecznej oraz zmian wprowadzonych w innych ustawach dotyczących obszaru pomocy i integracji społecznej.

2. Analiza wyników przeprowadzonego badania

W instytucjach pomocy i integracji społecznej biorących udział w badaniu zatrudnionych jest 462 kluczowych pracowników.

Wykres 2. Liczba kluczowych pracowników zatrudnionych w instytucjach pomocy

Źródło: opracowanie własne

Projekt „Akademia Pomocy Społecznej”
 realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Największa liczba kluczowych pracowników zatrudniona jest w ośrodkach pomocy społecznej. W 51 ośrodkach pomocy społecznej biorących udział w badaniu zatrudnionych jest 388 kluczowych pracowników. Tak, więc na jeden ośrodek pomocy społecznej przypada średnio 8 kluczowych pracowników. Drugimi pod względem liczby zatrudnionych kluczowych pracowników są domy pomocy społecznej. Zatrudnionych jest w nich 31 kluczowych pracowników, czyli średnio 4 pracowników na jeden dom pomocy społecznej. W powiatowych centrach pomocy rodzinie biorących udział w badaniu zatrudnionych jest 25 kluczowych pracowników. Oznacza to, że na jedno powiatowe centrum pomocy rodzinie przypada średnio 3 kluczowych pracowników. Najmniejszą ilość zatrudnionych kluczowych pracowników wykazały środowiskowe domy samopomocy. Swoje zatrudnienie znajduje w nich 18 kluczowych pracowników. Biorące udział w badaniu, centrum integracji społecznej nie zatrudnia kluczowych pracowników.

Tabela 1. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń

Obszar tematyczny szkoleń	Liczba kluczowych pracowników OPS zainteresowanych udziałem w danym szkoleniu	Liczba kluczowych pracowników PCPR zainteresowanych udziałem w danym szkoleniu	Liczba kluczowych pracowników DPS zainteresowanych udziałem w danym szkoleniu	Liczba kluczowych pracowników ŚDS zainteresowanych udziałem w danym szkoleniu	Ogółem
Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej – nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.	206	9	18	0	233
Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.	126	5	24	0	155
Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.	104	14	10	0	128
Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.	103	7	11	0	121
Program „Posiłek w szkole i w domu”- aspekty prawne realizacji.	103	0	0	0	103
Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.	88	0	2	0	90
Zmiany przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności.	40	2	2	0	44
Zmiany dotyczące środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.	36	4	0	2	42

Program „Opieka 75+”, -możliwość uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym.	37	0	2	0	39
Prawne aspekty działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo – Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych.	27	4	2	2	35
Działania wynikające z Rządowego Programu Dostępność Plus.	27	4	2	0	33
Zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.	17	5	0	2	24
Realizacja działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych), grupa docelowa programu.	16	4	0	2	22
Szkolenia dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów.	2	2	18	0	22

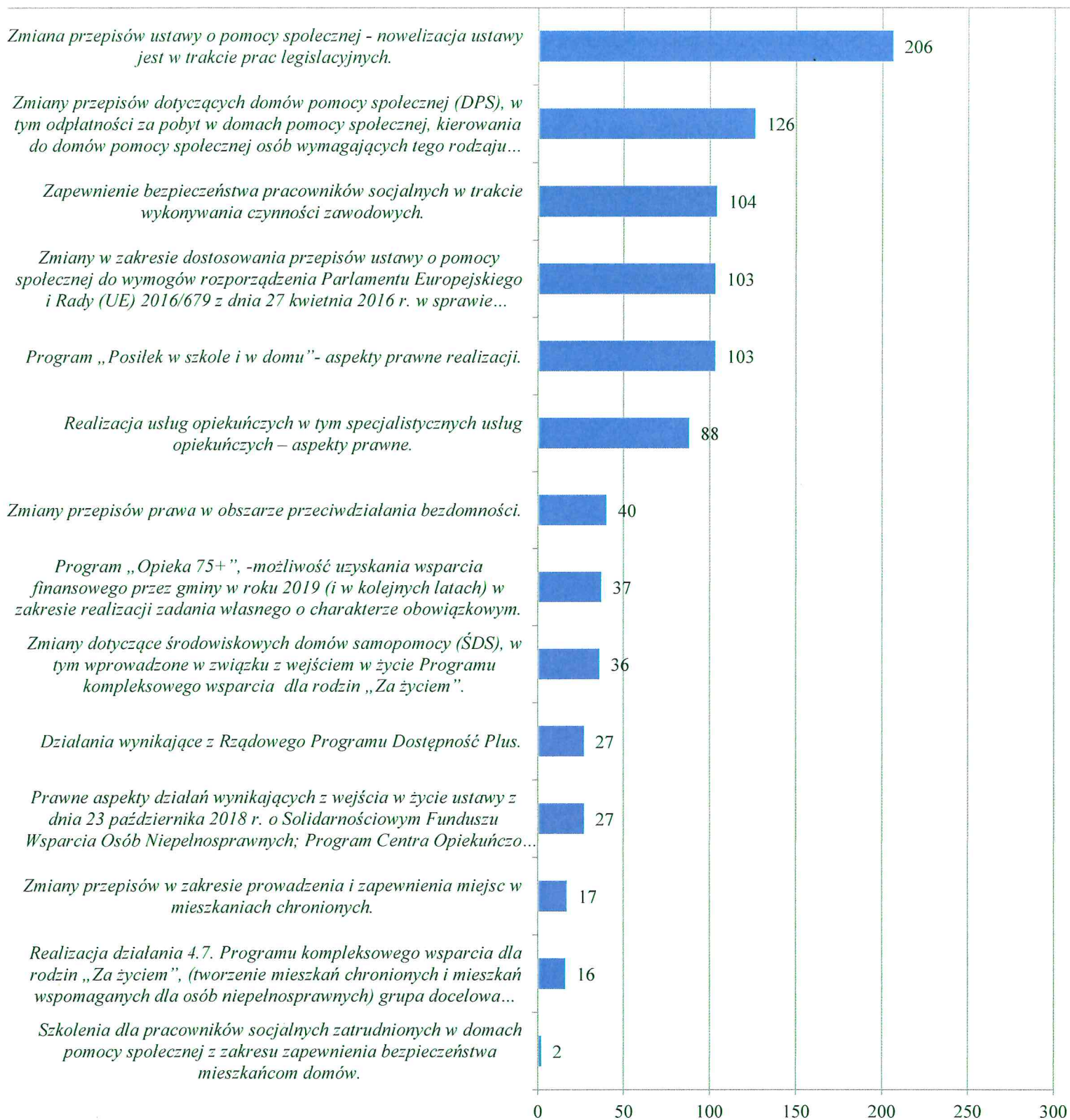
Źródło: opracowanie własne

Wśród respondentów największym zainteresowaniem cieszył się obszar tematyczny dotyczący zmian przepisów ustawy o pomocy społecznej. Chęć uczestnictwa w szkoleniu z tego obszaru zgłosiły 233 osoby. Drugi pod względem liczby chętnych do udziału w szkoleniu był obszar tematyczny związany ze zmianą przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych. Zainteresowanie tego typu szkoleniem wykazało 155 osób. Zainteresowaniem na zbliżonym poziomie cieszyły się obszary dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom socjalnym w trakcie wykonywania czynności zawodowych (128 osób) oraz zmian w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO (121 osób). Zainteresowaniem obszarem tematycznym dotyczącym aspektów prawnych realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” wykazali wyłącznie kluczowi pracownicy ośrodków pomocy społecznej. Wskazali oni 103 potencjalnych uczestników szkoleń z tego zakresu. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszył się obszar dotyczący aspektów prawnych realizacji usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Chęć uczestnictwa w szkoleniu, w tym obszarze wskazało 90 osób. Obszary tematyczne z zakresu zmian przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności, zmian dotyczących środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone

w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, możliwości uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym w ramach programu „Opieka 75+”, prawnych aspektów działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo – Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych oraz działań wynikających z Rządowego Programu Dostępność Plus cieszyły się podobnym zainteresowaniem, mieszczącym się w przedziale 33-44 osoby. Kluczowi pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej najmniejsze zainteresowanie wykazali obszarami tematycznymi związanym ze zmianami przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (24 osoby), realizacją działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych), grupa docelowa programu (22 osoby) oraz szkoleniami dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów (22 osoby).

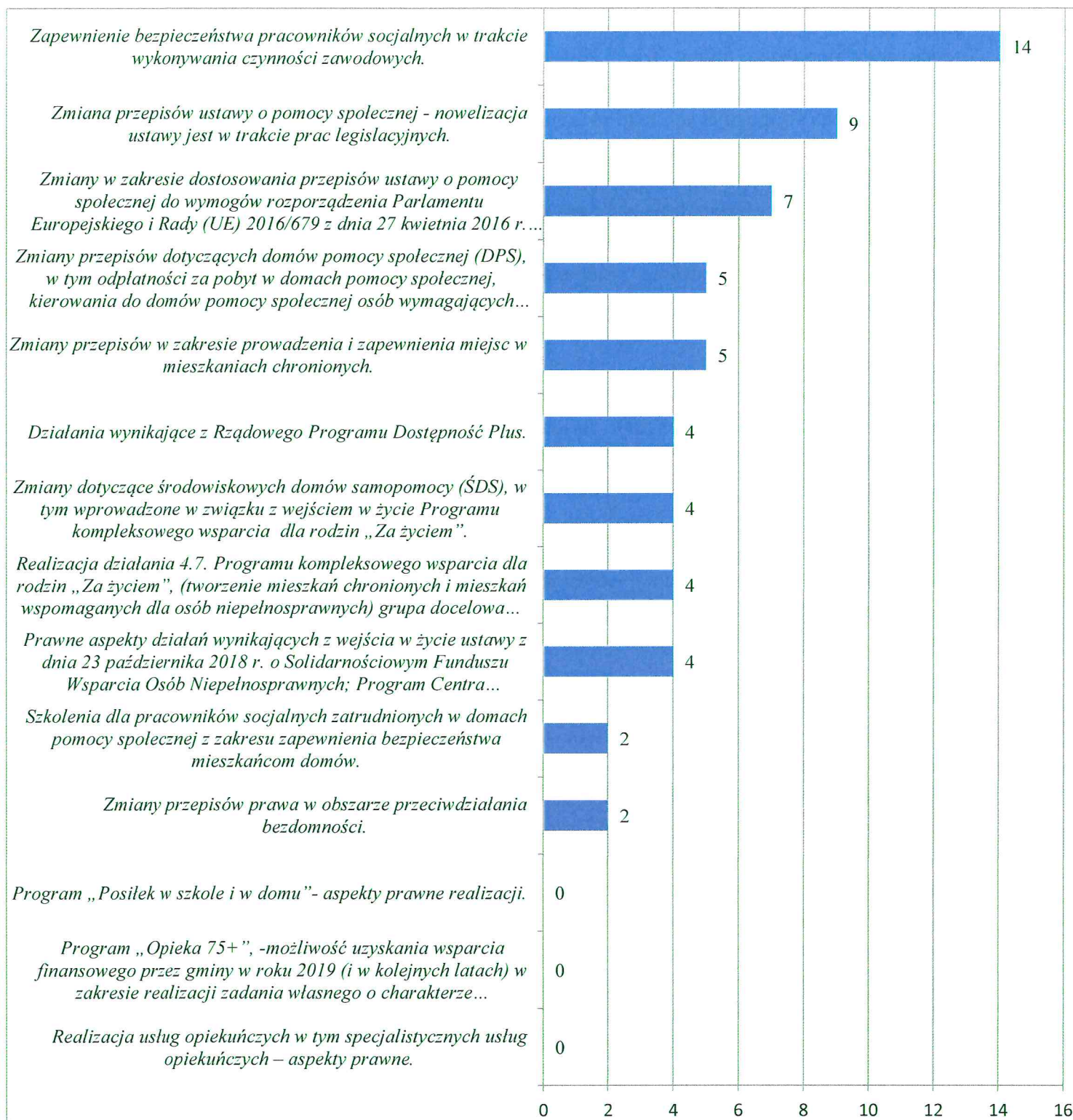
Wykres 3. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników OPS poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń

Źródło: opracowanie własne

Wśród uczestniczących w badaniu ośrodkach pomocy społecznej największym zainteresowaniem cieszył się obszar tematyczny dotyczący zmiany przepisów ustawy o pomocy społecznej. Chęć udziału w szkoleniu z tego zakresu wyraziło 206 kluczowych pracowników OPS. Drugi pod względem liczby chętnych do udziału w szkoleniu obszar tematyczny dotyczył zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych. Zainteresowanie tego typu szkoleniem wyraziło 126 kluczowych pracowników OPS. Trzeci pod względem deklarowanej liczby uczestników obszar dotyczył zapewnienia bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych (104 osoby). Obszary tematyczne dotyczące zmian w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO oraz aspektów prawnych realizacji Programu „Posiłek w domu i szkole” cieszyły się zainteresowaniem na podobnym poziomie. Liczba potencjalnych uczestników szkoleń z tych zakresów wynosiła po 103 osoby. Nieco mniejsze zainteresowanie, kluczowi pracownicy ośrodków pomocy społecznej wykazywali obszarem dotyczącym aspektów prawnych realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych (88 osób). Zdecydowanie mniejszym zainteresowaniem cieszyły się obszary tematyczne dotyczące zmiany przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności (40 osób), możliwości uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym w ramach programu „Opieka 75+” (37 osób) oraz zmian dotyczących środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzonych w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (36 osób). Chęć udziału w szkoleniach z zakresu działań wynikających z Rządowego Programu Dostępność Plus oraz prawnych aspektów działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo-Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych wskazało po 27 osób. Zainteresowanie obszarami dotyczącymi zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych oraz realizacji działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych), grupa docelowa programu kształtowała się na podobnym poziomie i wynosiła odpowiednio 17 i 16 osób. Najmniejsze zainteresowanie, kluczowi pracownicy OPS wykazali szkoleniami dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów. Chęć uczestnictwa w tego typu szkoleniach zgłosiły zaledwie 2 osoby.

Wykres 4. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników PCPR poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń

Źródło: opracowanie własne

Największa liczba kluczowych pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie wyraziła chęć uczestnictwa w szkoleniach dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych (14 osób). W drugiej kolejności kluczowi pracownicy PCPR zgłaszali chęć uczestnictwa w szkoleniach z zakresu zmian przepisów ustawy o pomocy społecznej. Liczba potencjalnych uczestników tego typu szkoleń wynosiła 9 osób. Nieco mniejsze zainteresowanie kluczowi pracownicy PCPR wykazali obszarem dotyczącym zmian w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO (7 osób). Obszary tematyczne z zakresu zmian przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych oraz zmian przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych cieszyły się jednakowym zainteresowaniem wynoszącym po 5 osób na każde z nich. Podobnie przedstawia się sytuacja obszarów z zakresu działań wynikających z Rządowego Programu Dostępność Plus, zmian dotyczących środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, realizacji działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych), grupa docelowa programu oraz prawnych aspektów działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo-Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych, gdzie liczba deklarowanych uczestników szkoleń wynosiła po 4 osoby na każde z nich. Najmniejsze zainteresowanie, kluczowi pracownicy PCPR wykazywali szkoleniem dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom (2 osoby) oraz tematyką dotyczącą zmian przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności (2 osoby).

Wykres 5. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników DPS poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń

Źródło: opracowanie własne

Kluczowi pracownicy domów pomocy społecznej wykazywali największe zainteresowanie obszarem związanym ze zmianami przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych. Chęć udziału w tego typu szkoleniach zgłosiły 24 osoby. Obszary dotyczące szkoleń dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów oraz zmian przepisów ustawy o pomocy społecznej cieszyły się równym poziomem zainteresowania kluczowych pracowników DPS. Deklarowana liczba uczestników szkoleń wyniosła po 18 osób na każde z nich. Na podobnym poziomie zainteresowania znalazły się obszary tematyczne dotyczące zmian w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych. Liczba potencjalnych uczestników tego typu szkoleń wynosiła odpowiednio 11 i 10 osób. Niewielkie zainteresowanie, kluczowi pracownicy DPS wykazali uczestnictwem w szkoleniach dotyczących działań wynikających z Rządowego Programu Dostępność Plus (2 osoby), prawnych aspektów działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo-Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych (2 osoby), zmian przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności (2 osoby) oraz możliwości uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym w ramach programu „Opieka 75+” (2 osoby).

Projekt „Akademia Pomocy Społecznej”
realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres 6. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników ŚDS poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń

Źródło: opracowanie własne

Kluczowi pracownicy zatrudnieni w środowiskowych domach samopomocy wyrazili zainteresowanie jedynie 5 z 14 proponowanych obszarów tematycznych. Były to obszary związane ze zmianami dotyczącymi środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzonymi w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, zmianami przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, realizacją działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych), grupa docelowa programu, prawnymi aspektami działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo-Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych oraz aspektami prawnymi realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Liczba deklarowanych uczestników wynosiła po 2 osoby na każde z nich.

3. Podsumowanie wyników badania

Z przeprowadzonego badania wynika, iż kluczowi pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej wskazują największe zapotrzebowanie na następujące obszary tematyczne szkoleń, które zostały ujęte w ankiecie:

1. Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej – nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.- **233 osoby**
2. Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.- **155 osób**
3. Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.- **128 osób**
4. Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.- **121 osób**
5. Program „Posiłek w szkole i w domu”- aspekty prawne realizacji.- **103 osoby**
6. Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.- **90 osób**

Ośrodki pomocy społecznej zgłosiły największe zapotrzebowanie na szkolenia z następujących obszarów tematycznych:

1. Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej - nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.- **206 osób**
2. Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.- **126 osób**
3. Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.- **104 osoby**
4. Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.- **103 osoby**
5. Program „Posiłek w szkole i w domu”- aspekty prawne realizacji.- **103 osoby**
6. Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.- **88 osób**

Powiatowe centra pomocy rodzinie zgłosiły największe zapotrzebowanie na szkolenia z następujących obszarów tematycznych:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.- **14 osób**
2. Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej - nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.- **9 osób**
3. Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.- **7 osób**
4. Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.-**5 osób**
5. Zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.- **5 osób**

Domy pomocy społecznej zgłosiły największe zapotrzebowanie na szkolenia z następujących obszarów tematycznych:

1. Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.- **24 osoby**
2. Szkolenia dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów.- **18 osób**
3. Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej - nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.- **18 osób**
4. Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.- **11 osób**
5. Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.- **10 osób**

Środowiskowe domy samopomocy zgłosiły największe zapotrzebowanie na szkolenia z następujących obszarów tematycznych:

1. Zmiany dotyczące środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.- **2 osoby**
2. Zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.- **2 osoby**
3. Realizacja działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych) grupa docelowa programu.- **2 osoby**
4. Prawne aspekty działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo - Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych.- **2 osoby**
5. Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.- **2 osoby**

Ponadto kluczowi pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej przekazali inne propozycje obszarów tematycznych szkoleń dotyczących nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych wprowadzonych w ustawie o pomocy społecznej oraz zmian wprowadzonych w innych ustawach dotyczących obszaru pomocy i integracji społecznej Proponowane przez nich obszary tematyczne szkoleń to:

1. Szkolenie z ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.
2. Procedura Niebieskiej Karty, prowadzenie procedury, obowiązki i prawa poszczególnych instytucji.
3. Alternatywne i wspomagające metody komunikacji.
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
5. Rozliczanie projektów unijnych.
6. Rola i zadania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.
7. Dochodzenie należności z masy spadkowej: procedura, wzory dokumentów.
8. Zmiany decyzji przyznających świadczenia pieniężne na niepieniężne - procedura.
9. Posiłek w szkole i w domu w czasie epidemii.
10. Alternatywne i wspomagające metody komunikacji.
11. Nowatorskie metody pracy socjalnej.
12. Kontrakt socjalny w pomocy społecznej.
13. Formy legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce i wynikające z nich uprawnienia w zakresie pracy, pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, zdrowotnych i innych.
14. Zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
15. Tworzenie planu pracy przez asystenta rodziny.
16. Szkolenie dla pracowników socjalnych w kwestii kwalifikacji zawodowych oraz ich nabywania.
17. Wpływ nauki zdalnej na funkcjonowanie psychiczne, emocjonalne i społeczne dziecka będącego w pieczy zastępczej.
18. Niwelowanie skutków izolacji rodzin zastępczych wynikających z długotrwałego okresu pandemii.
19. Nowe rozwiązania związane z przekazywaniem dzieci do pieczy zastępczej (szczególnie w trybie interwencyjnym).

Przeprowadzona diagnoza potrzeb i oczekiwań szkoleniowych kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego na rok 2021 posłuży uszczegółowieniu tematyki szkoleń oraz umożliwi podjęcie dalszych działań związanych z realizacją projektu partnerskiego „Akademia Pomocy Społecznej” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego nastawionych na pogłębienie/doskonalenie kompetencji z zakresu nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej.

Z up. Dyrektora Regionalnego Ośrodka
Polityki Społecznej w Białymstoku

Bożena Tomaszewska
ZASTĘPCA DYREKTORA

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa podlaskiego biorących udział w badaniu ankietowym	4
Wykres 2. Liczba kluczowych pracowników zatrudnionych w instytucjach pomocy	6
Wykres 3. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników OPS poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń	10
Wykres 4. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników PCPR poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń	12
Wykres 5. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników DPS poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń	14
Wykres 6. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników ŚDS poszczególnymi	16

Spis tabel

Tabela 1. Poziom zainteresowania kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej poszczególnymi obszarami tematycznymi szkoleń.....	7
--	---

